

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Berent

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Świsł

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2023 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.

przeciwko D. T. (poprzednio N.)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego D. T. na rzecz powódki (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 35.214,24 zł (trzydzieści pięć tysięcy dwieście czternaście złotych dwadzieścia cztery grosze) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego, nie wyższej niż maksymalne odsetki ustawowe za opóźnienie, liczonymi od kwot:

- 36.744,31 zł za okres od dnia 17 września 2017 r. do dnia 21 września 2020 r.,
- 36.500,08 zł za okres od dnia 22 września 2020 r. do dnia 15 października 2020 r.,
- 36.277,35 zł za okres od dnia 16 października 2020 r. do dnia 1 grudnia 2020 r.,
- 35.954,62 zł za okres od dnia 2 grudnia 2020 r. do dnia 23 grudnia 2020 r.,
- 35.681,89 zł za okres od dnia 24 grudnia 2020 r. do dnia 22 stycznia 2021 r.,
- 35.409,16 zł za okres od dnia 23 stycznia 2021 r. do dnia 12 października 2021 r.,
- 34.979,24 zł za okres od dnia 13 października 2021 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powódki (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz pozwanego kwotę 415,49 zł (czteryście pięćnaście złotych czterdzieści dziewięć groszy) tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje pobrać od powódki (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 411,35 zł (czteryście jednaście złotych trzydzieści pięć groszy) tytułem nieuiszczonej opłaty;

V. nakazuje pobrać od pozwanego D. T. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 1320,65 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia złotych sześćdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonej opłaty.

UZASADNIENIE

(żądanie i podstawa faktyczna pozwu)

1. Powódka (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wystąpiła z powództwem przeciwko D. T. (poprzednio N.) o zapłatę kwoty 46.181,77 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 27 marca 2018 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

2. W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że w dniu 18 sierpnia 2014 r. udzieliła pozwanemu kredytu w kwocie 70.224,72 zł na mocy umowy pożyczki gotówkowej nr (...). Pozwany był zobowiązany do spłaty kredytu zgodnie z harmonogramem spłaty. Mimo wezwań i monitów pozwany nie wywiązał się z obowiązku spłaty. W związku z czym po upływie terminu, do którego kredytobiorca był zobowiązany uregulować zadłużenie, całość zadłużenia stała się wymagalna z dniem 17 września 2017 roku. Przed skierowaniem powództwa powódka wezwała bezskutecznie kredytobiorcę do zapłaty pismem z dnia 18 czerwca 2017 roku. Na dochodzoną kwotę składają się: należność główna w kwocie 39.859,45 zł, odsetki w kwocie 6.087,32 zł oraz opłaty i prowizje w kwocie 235 zł, a także dalsze odsetki naliczane od dnia następnego pod dniu wystawiania wyciągu z ksiąg banku do dnia zapłaty.

(pozew, k. 3-5)

3. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 12 lipca 2018 r. Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, k. 31)

(stanowisko pozwanego)

4. Pozwany wywiódł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Zdaniem pozwanego bank nie wykazał prawidłowości wyliczeń kwoty roszczenia, zasad kapitalizacji odsetek oraz nie udowodnił czy wyliczona przez niego kwota nie jest multiplikowana o odsetki naliczane od odsetek, co jest prawdopodobne, gdyż powódka powołuje się na niepotwierdzoną za zgodność kopię umowy kredytu oraz niczym nieoparte wyciągi z ksiąg rachunkowych. Pozwany zarzucił powódce, że przed wypowiedzeniem umowy w ogóle nie wezwała pozwanego do zapłaty i nie udowodniła, że wypowiedzenie umowy oraz wezwanie do zapłaty z dnia 9 kwietnia 2017 roku zostały pozwanemu doręczone. Pozwany kategorycznie zaprzeczył, aby otrzymał od powódki ww. dokumenty, co oznacza, że nie może być mowy o domniemaniu doręczenia z art. 61 k.c. Zdaniem pozwanego w niniejszym przypadku nie można ustalić daty rozpoczęcia biegu terminu wypowiedzenia, a także daty wygaśnięcia umowy, co oznacza, że bank nie wykazał powstania wymagalności wierzytelności ani w kwocie należności głównej, ani w kwocie należności odsetkowych. Ponadto, pozwany wskazał, że bank nie podjął próby polubownego rozwiązania sporu, nadto nie przedstawił żadnego dowodu na zwłokę pozwanego w zapłacie rat. Powódka nie załączyła też żadnych oryginałów dokumentów, a wyłącznie ich kopie bez poświadczenia za zgodność przez pełnomocnika. Powódka nie wykazała również wysokości dochodzonego roszczenia. Pozwany zakwestionował również moc dowodową przedstawionego przez bank wyciągu z ksiąg banku.

(sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 68-70)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

5. Na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 18 sierpnia 2014 r. powódka (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. udzieliła pozwanemu D. T. (noszącemu wówczas nazwisko N.) pożyczki gotówkowej w kwocie 70.224,72 zł na okres od 18 sierpnia 2014 r. do 8 września 2020 r.

6. Na mocy § 1 ust. 2 pożyczkobiorca upoważnił bank do pomniejszenia udzielonej mu kwoty pożyczki o opłatę za ochronę ubezpieczeniową w kwocie 20.224,72 zł, zaś w § 1 ust. 3 wskazano, że pożyczkobiorca otrzymuje do dyspozycji kwotę 50.000 zł.

7. W § 1 ust. 7 umowy wskazano, że całkowita kwota do zapłaty na dzień zawarcia umowy wynosiła 84.087,36 zł i składa się na nią: całkowita kwota pożyczki w kwocie 50.000 zł i całkowity koszt pożyczki (opłata za ochronę ubezpieczeniową w kwocie 20.224,72 zł, odsetki umowne w kwocie 13.862,64 zł).

8. Oprocentowanie pożyczki było stałe i wynosiło 6.00 % w stosunku rocznym (§ 1 ust. 4), przy czym zastrzeżono, że w przypadku, gdy wysokość oprocentowania pożyczki będzie wyższa niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP, bank obniży nominalną stopę oprocentowania pożyczki do czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, a następnie w przypadku wzrostu stopy podwyższy ją, ale nie więcej niż do wysokości oprocentowania wskazanego w § 1 ust. 4 (§ 1 ust. 5).

9. Pozwany był zobowiązany do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 72 ratach miesięcznych, płatnych do dnia 8. każdego miesiąca, począwszy od dnia 8 października 2014r. (§ 1 ust. 8). Kwota miesięcznej raty wynosiła 1.167,88 zł (§ 1 ust. 9). Wymagane spłaty miesięczne były zaliczane w pierwszej kolejności na pokrycie zapadłych wymagalnych spłat miesięcznych (począwszy od najstarszych płatności) w kolejności: rata pożyczki (w kolejności: kapitał, odsetki), w drugiej kolejności – na pokrycie kolejno: zaległych opłat i prowizji, innych kosztów, odsetek karnych (§ 1 ust. 11). Za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części bank naliczał odsetki od zadłużenia przeterminowanego (odsetki karne). Stopa odsetek karnych była zmienna, na dzień zawarcia umowy wynosiła 16.00 % i była równa czterokrotności aktualnej na dany dzień wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Zmiana stopy odsetek karnych następowała w razie zmiany stopy kredytu lombardowego NBP, proporcjonalnie do tej zmiany. Zmiana wysokości odsetek karnych nie wymagała indywidualnego zawiadomienia pożyczkobiorcy o tej zmianie (§ 1 ust. 15). W razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch pełnych rat, bank miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia (§ 1 ust. 17). Zabezpieczenie należności banku stanowiło ubezpieczenie w ramach pakietu Rozszerzonego (śmierć lub całkowita niezdolność do pracy lub utrata zdolności do samodzielnej egzystencji oraz utrata pracy) (§ 1 ust. 19).

10. Pozwany zawarł umowę indywidualnego ubezpieczenia pożyczkobiorcy w ramach pakietu rozszerzonego (śmierć lub całkowita niezdolność do pracy lub utrata zdolności do samodzielnej egzystencji oraz utrata pracy) (ubezpieczyciel – (...) Ltd, (...) Ltd), a także wyraził zgodę, aby świadczenie ubezpieczeniowe na wypadek śmierci zostało wypłacone bankowi jako uposażonemu, a świadczenie wynikające z ubezpieczenia z tytułu pozostałych ryzyk zostały wypłacone bankowi jako uprawnionemu (pkt 4 i 5). W umowie przewidziano możliwość rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej (§ 1 ust. 20).

11. W umowie jako swój adres do korespondencji pozwany wskazał adres: ul. (...), G.. Stosownie do § 3 ust. 4 pożyczkobiorca był zobowiązany do niezwłocznego zawiadomienia banku m.in. o zmianie adresów.

(dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...) k. 83-87 wraz z załącznikami Tabelą opłat i prowizji k. 88, oświadczeniem pożyczkobiorcy, k. 89, (...) Bank (...) S.A., k. 90-93, wniosek o zmianę parametrów cenowych, k. 98, wydruk korespondencji e – mailowej stron, k. 96-97)

12. W dniu 18 sierpnia 2014r. powódka wypłaciła na rzecz ubezpieczyciela składkę ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia na wypadek śmierci w kwocie 8.443,82 zł, na wypadek całkowitej niezdolności do pracy lub utrata zdolności do samodzielnej egzystencji w kwocie 1.668,54 zł oraz ma wypadek utraty pracy w kwocie 10.112,36 zł.

(dowód: potwierdzenie wypłaty składki ubezpieczeniowej, k. 80)

13. W dniu 18 sierpnia 2014 r. – na podstawie dyspozycji pożyczkobiorcy – powódka dokonała wypłaty pożyczki w kwocie 50.000 zł.

(dowód: dyspozycja wypłaty pożyczki, k. 99)

14. Pismem z dnia 26 września 2016 roku pozwany zrezygnował z ochrony ubezpieczeniowej. W dniu 3 października 2016 roku dokonano zwrotu składki w kwocie 10.892,98 zł.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 26 września 2016r., k. 115)

15. Pismem z dnia 9 kwietnia 2017 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty w nieprzekraczalnym terminie 14 dni roboczych od daty doręczenia wezwania nie spłaconych w terminie zapadłych należności banku z tytułu umowy nr (...) w łącznej kwocie 8.550,70 zł (odsetki od kapitału – 2.314,87 zł, zapadłe, niespłacone raty kapitałowe – 6.000,83 zł, koszty, opłaty i prowizje – 235 zł). Jednocześnie, powódka poinformowała pozwanego o możliwości złożenia w terminie 14 dni pisemnego wniosku o restrukturyzację zadłużenia, która obejmować będzie zaległość i pozostałą do spłaty kwotę kredytu. Wezwanie zostało przesłane na adres wskazany w umowie pożyczki tj. ul. (...), G. i zostało w dniu 25 kwietnia 2017 r. odebrane przez M. Ż. legitymującą się pełnomocnictwem pocztowym nr (...).

(dowód: przedegzekucyjne wezwanie do uregulowania zaległości z dnia 9 kwietnia 2017r. k. 124 wraz z zpo, k. 125)

16. Pismem z dnia 18 czerwca 2017 r. – w związku z zagrożeniem terminowej spłaty pożyczki – powódka wypowiedziała umowę pożyczki z zachowaniem 30 - dniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie zostało przesłane na adres ul. (...), G. i zostało w dniu 19 lipca 2017r. odebrane przez M. Ż. legitymującą się pełnomocnictwem pocztowym nr (...).

(dowód: wypowiedzenie umowy z dnia 18 czerwca 2017 r. k. 25 wraz z zpo k. 27)

17. Miesięczna rata kapitałowo – odsetkowa – obliczona z pominięciem postanowień abuzywnych uprawniających do pobierania odsetek od skredytowanych kosztów kredytu – wynosiła 828,64 zł. Do chwili wypowiedzenia umowy wymagalne zobowiązanie z tytułu rat kapitałowo – odsetkowych stanowiło kwotę 27.345,12 zł (828,64 zł x 33 raty). Do tego momentu pozwany dokonał na rzecz kredytodawcy wpłat na łączną kwotę 27.068,02 zł, z czego na poczet kapitału zaliczono łącznie kwotę 20.704,69 zł, zaś na poczet odsetek kwotę 6.640,43 zł.

18. W toku postępowania egzekucyjnego powódka wyegzekwowała od pozwanego następujące kwoty:

- 21.09.2020 r.– 244,23 zł,

- 15.10.2020 r.– 272,73 zł,

- 01.12.2020 r.– 272,73 zł,

- 23.12.2020 r.– 272,73 zł,

- 22.01.2021 r.– 272,73 zł,

- 12.10.2021 r.– 429,92 zł.

19. Aktualna wysokość zadłużenia pozwanego z tytułu umowy pożyczki gotówkowej wynosi 35.214,24 złotych.

(dowód: wyciąg z ksiąg banku, k. 16-17, harmonogram kredytu z alokacjami wpłat, k. 154-155v)

Sąd zważył co następuje:

20. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez stronę powodową.

(ocena dowodów)

21. Oceniając zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów powołanych w ustaleniach stanu faktycznego. Podkreślić bowiem należy, iż wymienione powyżej dokumenty w postaci umowy pożyczki gotówkowej, wypowiedzenia czy wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniami odbioru są kompletne i zupełne, nie noszą żadnych śladów

ingerencji, nadto wszystkie dokumenty zostały podpisane, co w sposób niewątpliwy pozwala na ustalenie osób, których oświadczenia są w nich zawarte, nadto część dokumentów została złożona w oryginałach. W związku z powyższym, w ramach swobodnej oceny dowodów Sąd uznał, że przedstawione dokumenty odzwierciedlają rzeczywistą treść stosunku prawnego pożyczki gotówkowej (kredytu konsumenckiego), którego stronami byli powódka oraz pozwany, jego wykonywania, a także rozwiązania w drodze wypowiedzenia. Natomiast wiarygodnego dowodu na okoliczność wysokości zadłużenia pozwanego nie stanowił wyciąg z ksiąg powodowego banku. Zważyć bowiem należy, iż wyciąg ten określa wysokość roszczenia wyliczoną przy uwzględnieniu naliczania odsetek od skredytowanych kosztów kredytu, co zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa należało uznać za niedopuszczalne.

(rozstrzygnięcie i podstawa prawna orzeczenia)

22. Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

23. W niniejszej sprawie powódka (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. domagał się od pozwanego D. T. zapłaty kwoty 46.181,77 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 27 marca 2018 r. do dnia zapłaty tytułem umowy pożyczki gotówkowej nr (...).

24. W tym stanie rzeczy podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 720 k.c. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 246).

25. W myśl art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Stosownie zaś do treści art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, zaś w myśl ust. 2 pkt 1 za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki.

26. Przechodząc do szczegółowych rozważań wskazać należy, iż strona pozwana kwestionowała skuteczność wypowiedzenia umowy, w szczególności wskazywała na brak doręczenia – przed wypowiedzeniem umowy – wezwania do zapłaty z pouczeniem o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

(skuteczność wypowiedzenia umowy)

27. Zważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych (ust. 1). W ww. wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (ust. 2). Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy (ust. 3). Restrukturyzacja dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę (ust. 4). Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyn odrzucenia wniosku o restrukturyzację (ust. 5).

28. Podkreślić należy, iż niedochowanie wymogów określonych w przepisie art. 75c Prawa bankowego ma doniosłe konsekwencje. Jak wskazuje się w orzecznictwie wypowiedzenie przez bank umowy kredytowej bez zachowania wymogów jest nieważne w świetle art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 75c Prawa bankowego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 listopada 2019 r., I ACa 1213/18, L.), bądź też według innego poglądu skutkuje nieskutecznością oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 września 2021r., I ACa 1305/18, L.). Podkreślić należy, że przytoczone powyżej przepisy nakazują bankowi podjęcie czynności w

postaci wezwania do zapłaty, w odpowiedzi na co dłużnik opóźniający się ze spłatą zobowiązania może podjąć działania w celu zapobieżeniu skutkom wynikającym z rozwiązań przyjętych w art. 75. Obowiązki, o których mowa w art. 75c, materializują się w odniesieniu do wezwania, które powiązane jest z zastosowaniem przez bank przewidzianych w art. 75 czynności w postaci obniżenia kwoty przyznanego kredytu lub wypowiedzeniem umowy kredytu. Wykładnia nakazująca wypełnienie wymogów z art. 75c w przypadku każdorazowego poinformowania kredytobiorcy o nieodnotowaniu terminowej spłaty jego zobowiązania przeczyłaby racjonalności ustawodawcy i prowadziłaby do wypaczenia celu przedmiotowego przepisu, jakim jest umożliwienie przeprowadzenia restrukturyzacji zadłużenia w sytuacji, gdy istnieje rzeczywiste zagrożenie wypowiedzenia umowy kredytu bądź obniżenia kwoty przyznanego kredytu. Zważyć należy, iż tylko wniosek złożony w odpowiedzi na wezwanie wraz z pouczeniem i wskazaniem na art. 75c korzysta z ochrony i wymogów przewidzianych w tym przepisie (vide: A. Mikos-Sitek (red.), P. Zapadka (red.), Prawo bankowe. Komentarz, WKP 2022).

a. W ocenie Sądu powódka w niniejszej sprawie udowodniła, że dochowała procedury przewidzianej w art. 75c Prawa bankowego, przedkładając w toku postępowania dokumenty przesłane do kredytobiorcy w ramach procedury rozwiązania umowy wraz z oryginałami potwierdzeń odbioru. Stosownie do przytoczonych powyżej przepisów, przed wypowiedzeniem umowy kredytowej, pismem z dnia 9 kwietnia 2017r. wezwał kredytobiorcę do spłaty zaległości z tytułu pożyczki w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, jednocześnie informując o możliwości złożenia w ciągu 14 dni roboczych od dnia otrzymania pisma wniosku o przeprowadzenie procesu restrukturyzacji zadłużenia. Powyższe pismo zadośćuczyniło obowiązkowi określonemu w art. 75c Prawa bankowego. Przedmiotowe wezwanie zostało skierowane na adres wskazany w umowie pożyczki i zostało w dniu 25 kwietnia 2017r. odebrane przez M. Ż. legitymującą się pełnomocnictwem pocztowym nr (...).

b. Podkreślić należy, iż stosownie do art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 896 ze zm.) operator pocztowy może przyjąć od adresata pisemne oświadczenie o udzieleniu innej osobie pełnomocnictwa do odbioru przesyłek lub przekazów pocztowych, zwanego dalej „pełnomocnictwem pocztowym”, zaś wedle ust. 3 pełnomocnictwa pocztowego adresat udziela w obecności pracownika operatora pocztowego w placówce pocztowej tego operatora lub, w przypadku gdy adresat nie jest w stanie poruszać się samodzielnie, w miejscu jego pobytu, okazując dokument potwierdzający tożsamość. Skoro zatem osoba, która podjęła adresowaną do pozwanego korespondencję legitymowała się pełnomocnictwem pocztowym, udzielonym jej przez pozwanego, to należało uznać doręczenie za skuteczne. W orzecznictwie wskazuje się bowiem, że z doręczeniem korespondencji pełnomocnikowi pocztowemu wiąże się domniemanie, że adresat przesyłkę otrzymał, co oznacza, że niezależnie od tego, czy adresat otrzymał korespondencję do rąk własnych, czy przez umocowaną do odbioru osobę, prawnie uznaje się, że w dniu tego odbioru powziął on o tym fakcie informację, niezależnie od tego, czy następnie zapoznał się z treścią tak doręzonego pisma. Strona pozwana nie wykazała, by po skutecznym wezwaniu do zapłaty dokonała spłaty zadłużenia, bądź zwróciła się o restrukturyzację zadłużenia (a na niej spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu, skoro wywodziła z tych faktów skutki prawne). Nadto, należy wskazać, że zadłużenie kredytobiorcy przekraczało wysokość dwóch pełnych rat (o czym poniżej), a tym samym ziściły się wszystkie przesłanki do wypowiedzenia umowy przez bank, o jakich mowa w § 1 ust. 17 umowy kredytowej. Oświadczenie banku zostało złożone w piśmie z dnia 18 czerwca 2017r. i nastąpiło z zachowaniem 30 – dniowego określonego w umowie okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie zostało przesłane na adres wskazany w umowie i zostało w dniu 19 lipca 2017r. podjęte przez pełnomocnika pocztowego. W świetle powyższego należało uznać, że bank przeprowadził w sposób prawidłowy przewidzianą w przepisach Prawa bankowego procedurę zmierzającą do rozwiązania umowy kredytowej.

(wysokość roszczenia)

2. Kolejny zarzut strony pozwanej dotyczył nieudowodnienia wysokości roszczenia, w szczególności zawyżenia składki ubezpieczeniowej. W związku z powyższym należało dokonać kontroli incydentalnej postanowień umownych dotyczących składki ubezpieczeniowej.

3. Na wstępie, należy zauważyć, że przedmiotowa umowa została zawarta przy użyciu standardowo stosowanych przez pożyczkodawcę formularzy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, które pozwany – jako konsument

– zaakceptował, nie mając wpływu i możliwości negocjowania szczegółowych warunków umowy, w szczególności dotyczących uprawnienia banku do pobierania odsetek umownych od skredytowanych kosztów kredytu, co wykluczało możliwość indywidualnego negocjowania zapisów umowy.

4. W tym stanie rzeczy Sąd z urzędu dokonał kontroli incydentalnej postanowień umowy w powyższym zakresie. Zważyć bowiem należy, iż przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych zostały wprowadzone do Kodeksu cywilnego w ramach implementacji dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Kompetencja sądu do zbadania z urzędu tego, czy klauzula w umowie jest postanowieniem nieuczciwym, stanowi w tej sytuacji zarówno środek do realizacji celu określonego w art. 6 dyrektywy 93/13/EWG, to znaczy uniemożliwienia związania konsumenta nieuczciwym postanowieniem, jak i do przyczynienia się do osiągnięcia celu art. 7 tej dyrektywy, ponieważ przeprowadzenie przez sąd z urzędu takiej oceny może działać jako czynnik odstrasżający oraz przyczynić się do zapobiegania nieuczciwym warunkom w umowach zawieranych pomiędzy konsumentami a sprzedawcami lub dostawcami (vide: m.in. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 listopada 2002 roku, C-473/00; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 czerwca 2000 r, C-240/98).

5. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Z kolei wedle art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. W myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z treścią art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

6. W ocenie Sądu same postanowienia umowne dotyczące ubezpieczenia, a w szczególności obowiązku ponoszenia przez pożyczkobiorcę składki ubezpieczeniowej w przewidzianej w umowie wysokości nie są sprzeczne z dobrymi obyczajami i nie naruszają rażąco interesów konsumenta. Możliwość zawarcia ubezpieczenia spłaty kredytu co do zasady należy uznać za dopuszczalne w umowach konsumenckich i nienaruszające dobrych obyczajów. Podkreślić bowiem należy, iż ustawodawca dopuszcza zawieranie tego typu umów, stanowiących formę zabezpieczenia spłaty kredytu, o czym świadczą choćby przepisy art. 5 pkt 6 lit. b) ustawy, art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy i art. 30 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim. W niniejszej sprawie powódka, występująca w roli agenta ubezpieczeniowego, wskazała w umowie zarówno dane ubezpieczyciela, zakres ubezpieczenia, wysokość składki, a także udostępniła pozwanemu warunki ubezpieczenia.

7. Składka ubezpieczeniowa pobrana za cały okres trwania umowy nie jest w ocenie Sądu wygórowana, mając na względzie czas trwania umowy, wysokość kapitału udzielonego kredytu oraz ryzyka, jakie były przedmiotem ubezpieczenia. Dodać przy tym należy, że pożyczkobiorca nie miał umownego obowiązku utrzymywania umów ubezpieczenia przez cały okres trwania umowy pożyczki, o czym stanowił § 1 ust. 20 umowy pożyczki. Zresztą w trakcie trwania umowy pozwany skorzystał z możliwości rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej, co spowodowało zwrot części składki ubezpieczeniowej za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej. Z tego względu Sąd nie znalazł podstaw do uznania klauzul w zakresie ubezpieczenia za niedozwolone.

8. Dokonując kontroli incydentalnej postanowień umowy pożyczki gotówkowej Sąd doszedł do przekonania, że powódka nie była uprawniona do pobierania odsetek od skredytowanych kosztów pożyczki, tj. od pobranej składki ubezpieczeniowej. Dla wyjaśnienia sprzeczności zastosowanego mechanizmu z dobrymi obyczajami konieczne jest

odwołanie się do definicji podstawowych pojęć związanych z kredytem konsumenckim zawartych w ustawie o kredycie konsumenckim. Umowa stron zawarta została w dniu 18 sierpnia 2014 roku, a zatem pod rządami ustawy w brzmieniu obowiązującym od dnia 17 stycznia 2014 roku (Dz.U. z 2013 r. poz. 1567 zm.). Zgodnie z art. 5 pkt 7 tej ustawy całkowita kwota kredytu stanowi sumę wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Dopiero ustawą o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami z dnia 23 marca 2017 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 819 zm.) – obowiązującą od dnia 22 lipca 2017 roku – doprecyzowaną powyższą definicję wskazując, że całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. W art. 85 ust. 2 ustawy nowelizującej ustawodawca przesądził o tym, iż do umów o kredyt konsumencki, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, należy stosować przepisy dotychczasowe.

9. Punktem wyjścia dla wykładni pojęcia „całkowitej kwoty kredytu” – również w stanie prawnym obowiązującym w dniu zawarcia umowy – jest odwołanie się do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG. W orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 26 kwietnia 2016 roku wskazano, że „w art. 3 lit. h) dyrektywy pojęcie „całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta” zdefiniowane zostało jako „suma całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu ponieszonego przez konsumenta”. Całkowita kwota kredytu w rozumieniu art. 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...) nie obejmuje żadnych kwot, których przeznaczeniem jest wywiązanie się ze zobowiązań podjętych w ramach odnośnej umowy o kredyt, takich jak koszty administracyjne, odsetki, opłata za udzielenie kredytu czy wszelkie inne typy kosztów, które musi ponieść konsument.” W powołanym judykacie Trybunał stanął na stanowisku, że „art. 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...), a także pkt I załącznika I do rzeczony dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że całkowita kwota kredytu i kwota wypłat określają całość kwot udostępnianych konsumentowi, co wyklucza kwoty powiązane przez kredytodawcę z pokryciem kosztów związanych przez kredytodawcę z udzieleniem odnośnego kredytu, które to kwoty nie są w rzeczywistości wypłacane konsumentowi”.

10. Na pogląd ten powołał się również Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie o sygn. akt I NSK 9/18 (LEX nr 2643248), odnosząc się do stanu prawnego art. 5 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim obowiązującego przed zmianą spornego przepisu. SN nie miał wątpliwości, że „w aktualnym stanie prawnym nie jest dopuszczalne prezentowanie tej samej kwoty (np. opłaty przygotowawczej, prowizji, itp.) zarówno w ramach całkowitej kwoty kredytu, jak i w kosztach kredytu. I to nawet wówczas, gdy składniki kosztów kredytu są kredytowane przez kredytodawcę. Zdaniem SN za taką tezę przemawia wyraźna treść art. 5 pkt 7 u.k.k. („całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu...”). Szczególnie ważne jest stwierdzenie Sądu Najwyższego, iż „mimo braku wyraźnego wyłączenia w poprzedniej treści art. 5 pkt 7 u.k.k. „kredytowanych kosztów kredytu” nie oznaczało to, że w poprzednim stanie prawnym praktyka powoła była dopuszczalna. Innymi słowy, również na tle poprzedniego brzmienia art. 5 pkt 7 u.k.k. koszty związane z udzieleniem kredytu nie mogły stanowić części „całkowitej kwoty kredytu”, nawet wówczas, gdy kredytodawca udzielił kredytu przeznaczonego na poniesienie tych kosztów. W konsekwencji, „całkowita kwota kredytu” obejmuje jedynie tę kwotę, która została faktycznie oddana do swobodnej dyspozycji konsumenta”.

11. Powyższą myśl rozwinął Sąd Okręgowy w Gliwicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lutego 2019 roku w sprawie III Ca 1426/18 (LEX nr 2670119): „dodatkowo zaznaczyć należy, że argumentacja powódki dotycząca naruszenia art. 5 ust. 7 ustawy o kredycie konsumenckim nie zasługuje na aprobatę, bowiem mimo, iż w brzmieniu ustawy obowiązującym w dniu zawarcia umowy definicja całkowitej kwoty kredytu nie zawierała wyraźnego stwierdzenia, że całkowita kwota kredytu nie obejmuje kredytowanych kosztów kredytu, to wniosek taki wynikał z analizy treści całego tego przepisu; ustęp 8) bowiem stanowił, że całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta to suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu, a zgodnie z ust. 6 lit. a) całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty,

które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy. Skoro więc prowizja była kosztem kredytu, to nie można jej uznać na gruncie obowiązujących wówczas przepisów jednocześnie za kwotę kredytu. Zasadność takiego rozumowania znajduje potwierdzenie w uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej ustawę o kredycie konsumenckim, która weszła w życie 22 lipca 2017 r. (Dz. U. 2017.819 z dnia 21 kwietnia 2017 r.), gdzie wskazano, że celem nowelizacji treści art. 5 ust. 7 było wyraźne doprecyzowanie, że mowa jest w nim o środkach "nieobjmujących kredytowanych kosztów kredytu", w celu przeciwdziałania interpretacjom przepisu umożliwiającym podawanie całkowitej kwoty kredytu powiększonej o kwotę kredytowanych kosztów, co prowadziłoby do przekazywania konsumentowi wprowadzających w błąd informacji o rzeczywistych kosztach kredytu (...) To interpretacja tego przepisu zaproponowana przez powódkę jest sprzeczna z treścią art. 5 ust. 6-8 wspomnianej ustawy."

12. W uzasadnieniu wyroku z dnia 15 lutego 2017 roku, VI ACa 560/16 (LEX nr 2279527), Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że „na tle art. 5 pkt 7 u.k.k. „całkowita kwota kredytu” oznacza środki faktycznie udostępnione konsumentowi”, a to oznacza, że w konsekwencji „konsument jest zobowiązany do uiszczenia odsetek naliczanych tylko od środków faktycznie udostępnionych konsumentowi, a więc od „całkowitej kwoty kredytu”. Brak więc podstaw do obciążania konsumenta odsetkami od kosztów kredytu, nawet w wypadku udzielenia kredytu w celu sfinansowania tych kosztów”.

13. W kontekście rozważań dotyczących definicji „całkowitej kwoty kredytu” należy stwierdzić, że zmiana definicji z dniem 22 lipca 2017 roku nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, skoro zarówno za rządów wcześniejszej ustawy jak i obecnej niedozwolone jest wliczanie do „całkowitej kwoty kredytu” kwot, które nie zostały wypłacone. Innymi słowy „całkowita kwota kredytu” obejmuje jedynie kwotę „wypłaconą”. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 grudnia 2019 roku (III CZP 45/19, OSNC 2020/10/83) w powołaniu na wyrok (...) z dnia 13 listopada 1999 r., w sprawie C-106/89, w którym ten wskazał, że wynikające z dyrektywy zobowiązanie państw członkowskich do osiągnięcia rezultatu przewidzianego przez dyrektywę, podobnie jak przewidziany na mocy art. 5 Traktatu (przenumerowanego przez Traktat z Amsterdamu na art. 10 WE [a po wejściu w życie Traktatu z Lizbony – na art. 4 ust. 3 (...)]) obowiązek podjęcia wszelkich właściwych środków ogólnych lub szczególnych w celu zapewnienia wykonania tego zobowiązania, ciąży na wszystkich organach państw członkowskich, w tym, w ramach ich jurysdykcji, również na sądach. Wynika stąd, że stosując prawo krajowe, bez względu na to, czy sporne przepisy zostały przyjęte przed czy po wydaniu dyrektywy, sąd krajowy, który musi dokonać jej wykładni, powinien tego dokonać, tak dalece jak to tylko możliwe, zgodnie z brzmieniem i celem dyrektywy, po to, by osiągnąć przewidywany przez nią rezultat, i w ten sposób zastosować się do wymogów przepisu art. 189 akapit trzeci Traktatu (przenumerowanego przez Traktat z Amsterdamu na art. 249 akapit trzeci WE (a po wejściu w życie Traktatu z Lizbony – na art. 288 akapit czwarty (...))). Zasada powszechnego związania wykładnią prawa unijnego dokonana przez (...) wynika z istoty i funkcji postępowania prejudycjalnego oraz autonomii prawa unijnego względem prawa krajowego znajduje potwierdzenie w orzecznictwie samego Trybunału (por. wyroki: z dnia 27 marca 1980 r., 61/79; z dnia 4 czerwca 2009 r., C-8/08, 10 kwietnia 1984 r., C-14/83, oraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. wyroki z dnia 10 kwietnia 2019 r., II UK 504/17, z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18, postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2018 r., III UZP 4/18, OSNP 2018 nr 12, poz. 165).

14. Ustawa o kredycie konsumenckim stanowi implementację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG. Dyrektywa ta dokonuje harmonizacji krajowych przepisów prawnych dotyczących udzielania kredytu konsumenckiego. Harmonizacja ta ma charakter całkowity, co oznacza, że państwu członkowskiemu nie wolno, co do zasady, wprowadzać rozwiązań odmiennych od przewidzianych dyrektywą, choćby miały na celu silniejszą ochronę konsumentów (art. 22 ust. 1 oraz motyw 9 preambuły dyrektywy 2008/48/WE). Wyjątkiem są sytuacje, w których sama dyrektywa pozostawia państwom członkowskim decyzję co do uregulowania określonej kwestii – zob. w szczególności art. 2 ust. 5 i ust. 6, art. 4 ust. 2 lit. c, art. 5 ust. 6, art. 6 ust. 2, art. 8 ust. 1, art. 10 ust. 5 lit. f, art. 14 ust. 2 i ust. 6, art. 16 ust. 4 dyrektywy 2008/48/WE (vide: K. Osajda (red.), Tom VII. Prawa konsumenckie. Komentarz, Warszawa 2019, wyd.2, 2019). Jak wskazuje się w doktrynie orzeczenie (...) o wykładni jest wiążące

dla sądu, który zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym. Związanie to nie wynika co prawda z brzmienia art. 267 Traktatu, lecz zostało to jednoznacznie przesądzone w orzecznictwie (...) (69/85 W., pkt 13). Związanie to obejmuje nie tylko sąd, który zwrócił się z pytaniem, lecz także wszystkie sądy krajowe orzekające w danej sprawie (np. w wyższej instancji lub instancji ponownej). Orzeczenie (...) nie ma skutku erga omnes (vide: D. Kornobis-Romanowska (red.), J. Łacny (red.), A. Wróbel (red.), Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz. Tom III (art. 223-358), WKP 2012). Mimo powyższego orzeczenie (...) wywołuje skutki także poza sprawą, w której sąd, który zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym. Wynika to z zasady efektywnego i jednolitego stosowania prawa unijnego we wszystkich państwach członkowskich UE. Taka skuteczność orzeczenia (...) jest skutkiem doktryny *acte éclairé*. Doktryna ta została sformułowana w wyroku TS z dnia 27 marca 1963 28-30/62 w sprawie *Da C. en S. N., J. M., NV, H.-H. NV v. N. A.*), którym wskazano, że: „obowiązek nałożony przez art. 177 [obecnie art. 267 (...)] akapit trzeci Traktatu o EWG na sądy krajowe, których orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, może być pozbawiony celowości z racji mocy wiążącej wykładni dokonanej przez Trybunał na mocy art. 177 w przypadku, gdy podniesione pytanie jest materialnie identyczne z pytaniem, które stanowiło już przedmiot orzeczenia wydanego w trybie prejudycjalnym w podobnym przypadku.

15. Ze sformułowanej w powyższych orzeczeniach zasady efektywnego i jednolitego stosowania prawa unijnego we wszystkich państwach członkowskich UE wynika, że interpretacja dokonana przez Trybunał winna być stosowana przez sądy krajowe. W świetle powyższego należało uznać, że wykładnia przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, w tym w szczególności definicji „całkowitej kwoty kredytu” dokonywana powinna zostać przez pryzmat wykładni dokonanej przez (...) w powołanym wyżej wyroku w sprawie C-377/14.

16. W przedmiotowej umowie wskazano, że całkowita kwota kredytu wynosiła 50.000 zł i tak ustalona nie obejmowała kredytowanych kosztów kredytu. Natomiast tzw. kwota udzielonej pożyczki wynosiła 70.224,72 zł i uwzględniała także kredytowane koszty kredytu, tj. składkę z tytułu ubezpieczenia 20.224,72 zł. Ten powszechnie stosowany zabieg wprowadza w błąd konsumenta co do rzeczywistej kwoty udzielonej mu pożyczki. Jest również niepoprawny z językowego punktu widzenia, albowiem całkowita kwota pożyczki obejmuje całość kwot udostępnionych konsumentowi, co oznacza, że „kwota pożyczki” nie może stanowić kwoty wyższej niż kwota „całkowita”.

17. Całkowita kwota pożyczki, o czym była już mowa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem oznacza wyłącznie te środki, które zostały wypłacone konsumentowi (tzw. kwota na rękę) i pozostawione do jego swobodnej dyspozycji. W żadnym razie kwota wyższa niż wskazana jako całkowita kwota kredytu nie została pozostawiona do swobodnej dyspozycji konsumenta. Wynika to wprost z powyższych rozważań dotyczących całkowitej kwoty kredytu. Dla przeciętnego konsumenta porównanie oznaczeń „kwota pożyczki” i „całkowita kwota pożyczki” jednoznacznie sugeruje, że to drugie pojęcie jest szersze i powinno obejmować więcej niż „kwota kredytu”, tymczasem jest dokładnie odwrotnie. Co więcej, jeżeli przeciętny konsument dokonywałby porównania parametrów kredytu z ofertą innego banku (zakładając nieabuzywność ofert porównawczych) i spoglądałby na rubryki oznaczone formułą „całkowita kwota kredytu” doszedłby do nieprawdziwych wniosków, bo oferta innego banku uwzględniającego kredytowane koszty kredytu w pozycji „całkowita kwota kredytu” byłaby (przy założeniu konkurencyjności rynku, czyli względnego podobieństwa warunków i kosztów przy danej kwocie zapotrzebowania) mniej korzystna. Należy też zauważyć, że pominięcie skredytowanych kosztów kredytu w „całkowitej kwocie kredytu” wpływa na zmianę ekonomicznych parametrów umowy z punktu widzenia konsumenta porównującego oferty rynkowe w stopniu istotnym. Należy przyznać, że profesjonalista mógłby bez trudu powyższe uwarunkowania prawidłowo zrozumieć, biorąc pod uwagę także inne parametry kredytu (np. (...)), ale przeciętny konsument powinien być zaznajomiony z nimi w sposób całkowicie zgodny z obowiązującym prawem, maksymalnie przejrzysty i niewprowadzający w błąd, gdyż i tak problematyka kredytów konsumenckich sama w sobie jest dostatecznie skomplikowana dla przeciętnego obywatela.

18. Innymi słowy, wymagane prawem parametry muszą być zgodne z obowiązującym prawem, a ich rozszerzanie o nieprzewidziane prawem pojęcia (jak w niniejszym wypadku: „kwota pożyczki”, która w rzeczywistości powinna być nazwana „całkowitą kwotą kredytu”, bo kredytowanie kosztu uzyskania prowizji i składki ubezpieczeniowej podwyższa w rzeczywistości podstawę naliczania odsetek) jest wadliwe i narusza rażąco interesy konsumenta, gdyż utrudnia porównywanie ofert rynkowych dla osoby nie będącej fachowcem w tej dziedzinie. Z punktu widzenia

ekonomicznego błąd informacyjny w zakresie „całkowitej kwoty kredytu” nie uwzględniającej kredytowania jego kosztów dla konsumenta ma rażąco negatywny wpływ także w sferze ekonomicznej, gdyż naliczanie zgodnie z umową odsetek umownych przez cały czas trwania umowy od kwoty 70.224,72 zł jest de facto zbliżone do zawarcia odrębnej umowy kredytowej na kwotę obejmującą kredytowane koszty (20.224,72 zł), a nie jest to coś marginalnego lub pomijalnego dla przeciętnego konsumenta. Nie chodzi tu o wyłącznie o realną proporcję odsetek do kapitału, bo zawsze odsetki od sumy głównej są w ułamkowej proporcji do kapitału.

19. Pozaustawowe pojęcie „kwoty udzielonej pożyczki/kredytu” wprowadzone zostało powszechnie do umów instytucji udzielających pożyczek po wyraźnej reakcji ustawodawcy wobec naruszania przez te podmioty zakazu włączania do całkowitej kwoty kredytu również pozaodsetkowych kosztów kredytu. Aktualnie rozmycie tych pojęć ma na celu stworzeniu prawnego pozorów uprawnienia takiego podmiotu do pobierania odsetek również od skredytowanych kosztów kredytu, co nie może okazać się skuteczne. Sytuacji tej nie zmienia postanowienie umowne, z którego wynika, że pożyczkodawca ma prawo potrącić z kwoty pożyczki kwotę skredytowanych kosztów pożyczki. W istocie bowiem nie dochodzi do potrącenia w cywilistycznym rozumieniu tego pojęcia. Zwrócić należy uwagę na pogląd prawny zawarty w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 października 2017 roku, VII ACa 879/17, LEX nr 2471048, iż „dopóki konsument nie uiści kwot należnych kontrahentowi z tytułu opłat i prowizji lub też nie zostaną one potrącone, nie może dojść do udostępnienia konsumentowi środków pieniężnych”. W tej sprawie Sąd uznał, że słuszności tego twierdzenia nie sprzeciwia się treść umowy pożyczki, gdzie ustalono, że „pożyczka jest wypłacana w dniu podpisania umowy, w sposób określony przez pożyczkobiorcę”. W sprawie tej konsument składał dyspozycję potrącenia kwot stanowiących koszty pożyczki. Wówczas Sąd uznał, że „nie wynikało z tych dokumentów, że chociaż konsument składał dyspozycję przelania środków w dniu udzielenia kredytu (wypłaty kredytu), to oznaczało to, iż czynił to w momencie dysponowania już środkami przyznanej kwoty kredytu.” Za „co najmniej nieuprawnione” uznano twierdzenie strony, że „nietrudno wyobrazić sobie, że konsument składa dyspozycję w dniu udzielenia kredytu, a więc w dniu, w którym zyskuje pozytywną decyzję o przyznaniu kredytu oraz że dyspozycja ta może zostać złożona także po zawarciu umowy, to jednak musi poprzedzić wypłatę środków, czyli de facto udostępnienie ich konsumentowi.”

20. Dalej powołano się na przykład sytuacji podawanej przez Komisję Europejską w odniesieniu do jej Wytycznych w sprawie stosowania przepisów dyrektywy o kredycie konsumenckim dotyczących rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, wydanych w celu ujednoczenia interpretacji przepisów dyrektywy we wszystkich państwach członkowskich: „Jako przykład Komisja podaje sytuację, w której udzielono konsumentowi pożyczki w kwocie 5.000 euro, przy czym koszt udzielenia konsumentowi kredytu w wysokości 100 euro jest wliczony w pulę udostępnioną konsumentowi i następnie potrącany jest w momencie wypłaty środków. Faktycznie więc konsument może rozporządzać jedynie kwotą 4.900 euro i to właśnie ta kwota powinna stanowić całkowitą kwotę kredytu.” W świetle powyższych rozważań postanowienia umowne uprawniające bank do pobierania odsetek umownych od skredytowanych kosztów kredytu należało uznać za niezgodne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszające interesy konsumenta, a zatem abuzywne i w konsekwencji nie wiążące konsumenta.

21. Z treści przedłożonych dokumentów jednoznacznie wynikało, że bank pobierał odsetki umowne również od skredytowanych kosztów kredytu wynoszących 20.224,72 zł. W tym stanie rzeczy nie ulegało wątpliwości, że oprocentowanie pożyczki zostało wyliczone w sposób nieprawidłowy i niezgodny z definicją stopy oprocentowania wskazaną w art. 5 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, który stanowi, że stopa oprocentowania kredytu to stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym. Natomiast kwota wypłacona utożsamiana jest z kwotą udostępnioną do swobodnej dyspozycji konsumenta, do czego odwołuje zresztą definicja całkowitej kwoty kredytu. W związku z powyższym kwota zadłużenia pozwanego z tytułu kredytu pożyczki gotówkowej – wyliczona przez bank z uwzględnieniem postanowień abuzywnych – została określona w sposób nieprawidłowy.

22. Sąd dokonał w niniejszej sprawie rozliczenia kredytu z pominięciem klauzul uznanych za abuzywne. Jak wynika z porównania harmonogramu spłaty kredytu (k. 24) z treścią pisma powódki z dnia 18 czerwca 2017 r. do wypowiedzenia umowy kredytowej doszło do terminie zapłaty 33. raty kredytu. Wymagalne zobowiązanie z tytułu rat kapitałowo

– odsetkowych do tego czasu stanowiło kwotę 27.345,12 zł (828,64 zł x 33). Powyższą kwotę należało powiększyć o składkę ubezpieczeniową należną za okres wykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej w wysokości 7.726,10 zł. Wysokość należnej składki obliczono proporcjonalnie do czasu trwania ochrony ubezpieczeniowej, przyjmując, że cały okres trwania umowy tj. za 72 miesiące (2.335 dni) składka wynosiła ona 20.224,72 zł, natomiast od chwili rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej do chwili złożenia przez pozwanego rezygnacji z ubezpieczenia (26 września 2016r.) upłynęło 892 dni. Zatem łączna kwota zobowiązania pozwanego z tytułu pożyczki gotówkowej wynosiła 35.071,22 zł. Z przedstawionych dokumentów wynika, że do chwili wypowiedzenia umowy pozwany dokonał wpłat na łączną kwotę 27.068,02 zł. Nadto, w toku egzekucji od pozwanego ściągnięta została kwota 1.765,07 zł. Dokonując rozliczenia kredytu, należało mieć na uwadze, że zgodnie z umową wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę były zaliczane w pierwszej kolejności na pokrycie zapadłych wymagalnych rat pożyczki (począwszy od najstarszych płatności) w kolejności: kapitał, odsetki, zaś w drugiej kolejności – na pokrycie kolejno: zaległych opłat i prowizji, innych kosztów, odsetek karnych. Z przedłożonego przez stronę pozwaną zestawienia wynika, że do czasu wypowiedzenia umowy na poczet kapitału bank zaliczył łącznie kwotę 20.704,69 zł, zaś na poczet odsetek kwotę 6.640,43 zł (suma pozycji z zestawienia „harmonogram kredytu z alokacjami wpłat” do pozycji nr 145). Powyższe rozliczenie obejmuje zwrot składki ubezpieczeniowej, której nie należy uwzględniać. Różnica wpłaconej przez pozwanego kwoty (27.068,02 zł) oraz kwot zaliczonych przez powódkę na poczet kapitału (20.704,69 zł) i odsetek (6.640,43 zł) wynosi 277,10 zł. Kwotę tę należało zaliczyć na poczet składki ubezpieczeniowej za okres wykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej (7.726,10 zł – 277,10 zł = 7.449,00 zł). Uwzględniając dane wskazane przez powódkę w dokumencie „harmonogram kredytu z alokacjami wpłat” (k. 154-155v) należało przyjąć, że kapitał wymagalny po upływie okresu wypowiedzenia (raty 34-72) stanowi kwotę 29.295,31 zł, należna składka ubezpieczeniowa kwotę 7.449,00 zł, a opłaty za podjęte przez powódkę czynności windykacyjne (235 zł). Zatem, łączne zadłużenie pozwanego wymagalne po upływie okresu wypowiedzenia wynosiło 36.979,31 zł. Powyższą kwotę należało jednak pomniejszyć o kwoty ściągnięte od pozwanego w trakcie postępowania egzekucyjnego w łącznej wysokości 1.765,07 zł. Jak wynika z przedstawionego przez powódkę rozliczenia wyegzekwowano od pozwanego następujące kwoty:

- 21.09.2020 – 244,23 zł,
- 15.10.2020 – 272,73 zł,
- 01.12.2020 – 272,73 zł,
- 23.12.2020 – 272,73 zł,
- 22.01.2021 – 272,73 zł,
- 12.10.2021 – 429,92 zł.

23. Stosownie do postanowień umowy powyższe kwoty należało zaliczyć na poczet kapitału, a zatem zadłużenie pozwanego z tytułu przedmiotowej pożyczki – przy uwzględnianiu dat dokonanych płatności – przedstawiało się w sposób następujący:

- do dnia 21 września 2020 roku - 36.744,31 zł,
- od dnia 22 września 2020 roku do dnia 15 października 2020 roku - 36.500,08 zł (36.744,31 zł – 244,23 zł),
- od dnia 16 października 2020 roku do dnia 1 grudnia 2020 roku - 36.277,35 zł (36.500,08 zł – 272,73 zł),
- od dnia 2 grudnia 2020 roku do dnia 23 grudnia 2020 roku - 35.954,62 zł (36.277,35 zł – 272,73 zł),
- od dnia 24 grudnia 2020 roku do dnia 22 stycznia 2021 roku - 35.681,89 zł (35.954,62 zł – 272,73 zł),
- od dnia 23 stycznia 2021 roku do dnia 12 października 2021 roku - 35.409,16 zł (35.681,89 zł – 272,73 zł),

- od dnia 13 października 2021 roku - 34.979,24 zł (35.409,16 zł – 429,92 zł).

24. Reasumując, do zapłaty pozostała kwota zaległego kapitału w wysokości 34.979,24 zł, a także koszty windykacji w kwocie 235,00 zł.

25. Mając zatem na względzie wszystkie przytoczone powyżej okoliczności, na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 35.214,24 zł. Ponadto, na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki umowne za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP z ograniczeniem do wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (art. 359 § 21 k.c.) liczonymi od kwot:

- 36.744,31 zł od dnia 17 września 2017 roku do dnia 21 września 2020 roku,

- 36.500,08 zł od dnia 22 września 2020 roku do dnia 15 października 2020 roku,

- 36.277,35 zł od dnia 16 października 2020 roku do dnia 1 grudnia 2020 roku,

- 35.954,62 zł od dnia 2 grudnia 2020 roku do dnia 23 grudnia 2020 roku,

- 35.681,89 zł od dnia 24 grudnia 2020 roku do dnia 22 stycznia 2021 roku,

- 35.409,16 zł od dnia 23 stycznia 2021 roku do dnia 12 października 2021 roku,

- 34.979,24 zł od dnia 13 października 2021 roku do dnia zapłaty.

26. W pozostałym zakresie, z przyczyn wskazanych powyżej, na podstawie powołanych powyżej przepisów stosowanych a contrario, Sąd oddalił powództwo.

V.

(koszty procesu)

27. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., uznając, że powódka wygrała niniejsze postępowanie w 76,25 %, a pozwany w 23,75 %. Na poniesione przez powódkę koszty składają się: uiszczona opłata sądowa od pozwu (578,00 zł), a także koszty notarialne (3,69 zł) – łącznie kwota 581,69 zł, z czego przy uwzględnieniu stosunku w jakim powódka wygrała, należy się jej od przeciwnika zwrot kwoty 443,54 zł. Natomiast, pozwany poniósł koszty opłaty za czynności pełnomocnika będącego radcą prawnym w stawce minimalnej obliczonej od wartości przedmiotu sporu, zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (3.600 zł), a także opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł) – a zatem w łącznej kwocie 3.617 zł, z czego należy mu się zwrot kwoty 859,03 zł. Po wzajemnym skompensowaniu należności, należało zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 415,49 zł. Nadto, na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

28. Ponadto, do rozliczenia pozostała część opłaty od pozwu, która została zwrócona (1.732 zł). Zgodnie ze stosunkiem w jakim strony przegrały niniejszy spór – powódka powinna ponieść ww. koszty do kwoty 411,35 zł, a pozwany do kwoty 1.320,65 zł. W konsekwencji, na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 83 i 113 ust. 1 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd orzekł jak w pkt IV. i V. wyroku.